

ringsparti fravige det Program, de have indtaget som Opposition? Kunde man ikke vente af dem, at de, staaende overfor en radikal Opposition, nu, da de ere blevne Regeringsparti, vilde erklære sig villige til at tage hele den store Forfatningssag op til Drøftelse?

Det ærede Medlem fra Esbjerg sagde, at jeg havde fremsat nogle højest mærkelige Udtalelser, hvori jeg havde ført det finansielle Spørgsmaal og dette Spørgsmaal om en Grundlovsændring sammen. Han sagde, at Ordningen af vore finansielle Forhold selvfølgelig maatte ske uafhængigt af alt andet. Selvfølgelig har det ærede Medlem fuldkommen Ret deri, men jeg har heller ikke tilsigtet nogen saadan Sammenblanding. Jeg har sagt til Regeringen følgende: Den staar overfor meget store Vanskeligheder, Folket vil ikke være glad ved at skulle bære de store økonomiske Byrder, der skulle lægges paa det, og jeg har saa henpeget til den Kendsgerning, at den Regering, der fører an i en stor Sag, som Folket samler sig om, vil maaske finde større Villighed til at bære Byrder end en Regering, der slapt siger: Lad det sejle, som det bedst kan, paa de andre Omraader. Ogsaa af den Grund har jeg sagt til den høje Regering, at jeg tror ikke, den større Grundlovsændring er stor nok, jeg tror, at Tidspunktet er kommet, da vi maa gaa til den store Grundlovsforandring.

Schovelin: Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) lyste efter mig forleden Dag, og da vore Valgkredse grænse saa tæt op til hinanden, synes jeg, det ikke vilde være rigtigt af mig ikke at vise ham den Nabovillighed at svare ham. Han mente, at var der noget, der var sikkert, var det dette, at jeg maatte stemme for en midlertidig Valgkredslov, og dette begrundede han saaledes — jeg skal her tillade mig at læse de Par Linier op —: „Saavidt jeg ved, er det ærede Medlem Affatteren af den Adresse, som de samvirkende Byerhvervs-Organisationer i 1905 indsendte til Regering og Rigsdag om at faa en ny Valgkredslov.“ Da jeg ofte, hvor jeg i det offentlige Liv er stødt sammen med det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds, har hørt ham citere denne bekendte Adresse fra de samvirkende Byerhvervs-Organisationer — saaledes dukkede han op som en Trolld af en Æske paa Vælgermøderne og foreholdt mig, at jeg maatte have konciperet denne Adresse, og at det skulde have disse eller hine

frøgtelige Følger —, vil jeg benytte Lejligheden til at fortælle ham, hvad der staar i dette Aktstykke, som han saa flittigt citerer, men øjensynligt ikke kender. Der staar deri: „Vi fordre derfor aabent og bestemt lige Repræsentationsret med den øvrige Befolkning og derfor i første Række Grundlovens § 32 snarest og fuldt ud opfyldt.“ Men „fuldtud“ vil altsaa sige 1 Medlem for hver 16,000 Indbyggere og ikke en *midlertidig* Valgkredsordning. Dette motiveres yderligere med en Henvisning til, at Folketingets mangeaarige Formand — afdøde Høgsbro — den 5. November 1894 veg sit Sæde for fra sin Plads at udtale de Ord, som vi helt ud kunne gøre til vore: „Der maa være lige Ret for alle, og dette kan ikkun naas derved, at man enten forandrer Grundlovens § 32 eller ogsaa fuldt ud opfylder den.“ Overhovedet tror jeg, at alle Tilhængere af et Forsøg paa at komme ud af den nuværende Misere ved at skabe en midlertidig Valgkredslov, for saa vidt de ere Venstremænd, kunne have godt af at læse den Tale, som afdøde Høgsbro holdt hin 5. November 1894 her i Tinget, og hvor han overfor det daværende Forsøg paa at gennemføre en midlertidig Valgkredslov endog sagde — jeg maa med den højtærede Formands Tilladelse maaske oplæse disse Par Linier —: „Baade vi her i Tinget og hele Folket have lidt alt for meget under vilkaarlige Grundlovsfortolkninger til, at vi selv skulle deltage deri og derved end mere nedbryde den Agtelse for Lov og Ret her i Landet, som allerede kan have lidt adskillige Skaar, og da navnlig den Agtelse for Grundloven, vi alle have lovet at holde.“

Det er altsaa Byerhvervsorganisationernes Standpunkt. Nu behøvede det jo ikke derfor at være mit Standpunkt, men det har ogsaa været mit Standpunkt til enhver Tid. Det gælder om Grundloven i endnu højere Grad end om selve Loven, at enten maa man opfylde den eller forandre den. Man kan ikke sige: Det passer os nu ikke at opfylde den, og saa gøre vi saadant noget, der ser ud som en Opfyldelse, en halv Opfyldelse eller en kvart Opfyldelse. Derfor forekommer det mig at være fuldkommen logisk rigtigt, naar den høje Regering nu siger: Da vi ikke mene, at en Opfyldelse af Grundlovens § 32 vil være heldig, idet vi derved faa et for stort Antal Folketingsmænd, maa vi nødvendigvis for at komme til Retfærdighed paa dette Omraade skride til en Grundlovsforandring. Nu maa jeg for mit personlige